ÇEVRE

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI
HABER BÜLTENİ
Sayı: 128 - Eylül 2014

Çevreye Genel Bir Bakış

21. Yüzyılın ilk ondört yılını geride bırakmak üzere olduğumuz şu sıralarda, eğer ciddî ve sâkin bir şekilde düşünürsek, çevre; yeryüzünün gündemindeki önemli yerini koruyor. Artmaya devam eden dünya nüfusu yanında, artmayan kaynakların üzerindeki kirlilik tehdidi, insanlığın dikkatini çekmeye devam ediyor. Hızla gelişen endüstri ve büyük kolaylıklar sağlayan teknolojik gelişmeler her ne kadar büyük ümitler veriyorsa da, hayatın üç temel unsuru, hava, su ve toprak, varlığımızın devam ettirilmesini sağlayan o büyük gücü ifade ediyor.

Bütün gelişmelere rağmen bunlar üzerindeki tahribat ve kirlilik tehdidi ise, insanlığın en büyük sorunu.

Küresel ısınma, iklim değişikliği, klasik enerji kaynaklarındaki sınırlılık, hâlâ giderilemeyen açlık tehlikesi veya gıda yetersizliği, su kıtlığı veya azalması, mer'alardaki kayıplar, hayvancılık ve diğer tarımsal ürünler dikkate alındığında, akla gelen sorular daha da artıyor. Biyolojik çeşitlilikteki azalma, yeryüzünde; ilgili bütün kuruluşların üzerinde düşünüp, tartıştıkları en önemli konular arasında.

Çevre bugün; güvenlik ve huzur kavramıyla da beraber ele alınıyor, beraber değerlendiriliyor. Ülke içi güvenlik; hızlı nüfus artışından, büyük yerleşme merkezlerine akan iç göçlerden, tarımsal üretimdeki gerilemeden ayrı düşünülmüyor. Dış güvenlik dendiğinde de; ülkeler arasındaki huzursuzluğun ve politik tartışmaların temelinde, su ve petrol gibi doğal varlıkların en önemli yeri almakta olduğunu hepimiz biliyoruz. Ayrıca, Boğazlar'dan petrol taşınmasının getirebileceği ekolojik risklerden, ısınma için kullandığımız ve kirlilik yaratmayan doğal gazın da dış ülkelerden sağlanıyor olmasına kadar, akla gelebilecek bir çok konu, çevre ve dış politika arasındaki bağları açıkça göstermiyor mu? Çevre konuları ile dış politika ve ülke güvenliği arasındaki bağları görmek, düşünce sistemimizde yeni ufuklar açacaktır. Bu ufuklar içinde, bazı şeyleri çevre anlayışı içinde değerlendirmek hepimizin görevidir.

Bütün bu gelişmelerin dışında kalması mümkün olmayan Türkiye'de; iç siyaset çekişmeleri, farklı ilişkiler, basın dedikoduları ve benzer konular, gazetelerin baş köşelerini işgal ediyor olsa da; bugünkü hayatımızı, yakın geleceğimizi, kısacası varlığımızı ilgilendiren çevre konusuna, taşıdığı öneme değer bir dikkati göstermek zorundayız.

"Sürdürülebilir Kalkınma" denen kavram, işte bu önemli noktaları kalkınma gayretlerinin, kalkınma politikalarının içine dahil etme düşüncesinin bir ifadesidir. Yeryüzünün bize verdiği kaynakları, akıllıca ve tahrip etmeden kullanabilme, 21. Yüzyıl'da bazı dertleri ve sıkıntıları atlatabilmenin en tutarlı yoludur. Çevre değerlerini kaybetmeden sürdürülecek gelişme veya kalkınma gayretleri, yakın gelecekteki huzurlu bir hayatın tek anahtarıdır.

Söz konusu anahtarı bulabilmenin çâresi de, her disiplinin, her kesimin, yukarıda kısaca belirtilen anlayışlara sahip olması ve inançla devam ettirmesidir.

Soma'daki Facia ve Çevre

Çevre sorunları dediğimizde akla ilk gelen hava ve su kirliliği, gürültü, erozyon vb. konular, genellikle açık yerlerde, şehirlerde, kırlarda yaşanan sorunlardır ama; işyerleri ve fabrikalar gibi iç mekânlardaki çevre şartları da önemli. Bir diğer ifadeyle bu konuya, genellikle işyeri sağlığı deniyorsa da, solunan kirli hava, temiz olmayan ortam ve gürültü de insan sağlığını doğrudan etkiliyor.

Sağlıklı olmayan ortamlardan söz edince, kaçınılmaz olarak maden ocakları hemen akla gelen yerlerin başında. Özellikle bu maden ocaklarında uyulması gereken kurallara uyulmuyorsa, yeterli denetim yapılmıyor veya yapılamıyorsa, alınabilecek tedbirlerin hemen hiç biri alınmıyorsa, işyeri sağlığı, işyeri güvenliği dediğimiz kavramlar da, ne yazık ki, içi boş bir ifadeden ileri gitmiyor.

Daha teknik bir deyimle, bütün bunlara iç mekân riski de deniyor. Çalışan insanlar, günün büyük bir kısmını iç mekân diye adlandırılan fabrikalar, atölyeler, imalâthaneler gibi işyerlerinde geçirdiğine göre, büyük bir kütle, bu risklerle karşı karşıya demektir. Hele, çalışılan bu işyeri maden ocağı veya kuyusu olursa!

Soma'daki facia, ne denirse densin, ilgisizliğin, dikkatsizliğin, aldırmazlığın üzücü bir sonucu değil midir? Bütün bunlara yol açan iki temel sebebin de, kolay para kazanma hırsı ve gününü gün etme alışkanlığı olduğuna hiç kuşku yok.

İşyerlerini, buralardaki yaşama ve çalışma şartlarını düzenleyen çok sayıdaki hukuk kuralları arasında, 20 Haziran 2012 tarih ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu da önemli ama, toplumun büyük bir kesiminin bu kuralları ne kadar benimsediği, ne ölçüde bunlara uyduğu hâlen tartışmaya açıktır. Bunun yanında, sağlık, çevre ve güvenlik risklerini gideremeyen işyeri sahip ve sorumluları ile buraları yeterince denetleyip denetlemedikleri bilinmeyen görevlilerin sorumluluğu da açıkça görülüyor.

Dileyelim ki, yurdumuzda böyle bir facia tekrar yaşanmasın.

Çevre İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Dünya Çevre Günü münasebetiyle 5 Haziran 2014 tarih ve 16176 sayılı bülteninde, 2012 Yılı Çevre İstatistikleri'nin özetini yayınladı. Yaklaşık iki yıl kadar öncesine ait olsa da, fikir edinmek amacıyla, bu bilgiler aşağıda verilmektedir.

Toplam Seragazı Emisyonunda Artış Gözlendi

CO_2 (karbondioksit) eşdeğeri olarak 2012 yılı toplam seragazı emisyonunun 1990 yılına göre %133,4 artış göstererek 439,9 milyon ton olduğu tahmin edildi. 2012 yılı için kişi başı CO_2 eşdeğer emisyonu 5,9 ton/kişi, seragazı emisyonu yoğunluğu ise 0,31 kg. CO_2 eşd./GSYH (TL) olarak hesaplandı.

Su Kaynaklarından 14,3 Milyar m^3 Su Çekildi

Belediye ve köylerde içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak ve imalât sanayi işyerleri, termik santraller, organize sanayi bölgeleri (OSB) ve maden işletmeleri tarafından ise kullanılmak amacıyla 2012 yılında su kaynaklarından 14,3 milyar m^3 su çekildi. Çekilen suyun %52,1'i denizden, %18'i barajdan, %15'i kuyudan, %11,9'u kaynaktan, %3'ü diğer su kaynaklarından çekildi. Su kaynaklarından çekilen toplam suyun %34,6'sının belediyeler, %44,8'inin termik santraller, %11,7'sinin imalat sanayi işyerleri, %7,3'ünün köyler, %0,8'inin OSB'ler ve %0,8'inin maden işletmeleri tarafından çekildiği belirlendi.

Nüfusun %98'ine İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi ile Hizmet Verildi

Belediye nüfusunun %98,3'üne, köy nüfusunun ise %98,4'üne içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verildiği tespit edildi.

Atıksuların %77'si Denize Deşarj Edildi

Belediyeler, köyler, imalât sanayi işyerleri, termik santraller, OSB'ler ve maden işletmeleri tarafından 2012 yılında doğrudan alıcı ortamlara 12 milyar m^3 atıksu deşarj edildi. Alıcı ortamlara deşarj edilen atıksuyun %77,1'i denize, %18,6'sı akarsuya, %4,3'ü diğer alıcı ortamlara deşarj edildi. Toplam atıksuyun %52,3'ünün termik santraller, %32,4'ünün belediyeler, %11,2'sinin imalât sanayi işyerleri, %1,6'sının köyler, %1,7'sinin OSB'ler ve %0,8'inin maden işletmeleri tarafından deşarj edildiği belirlendi.

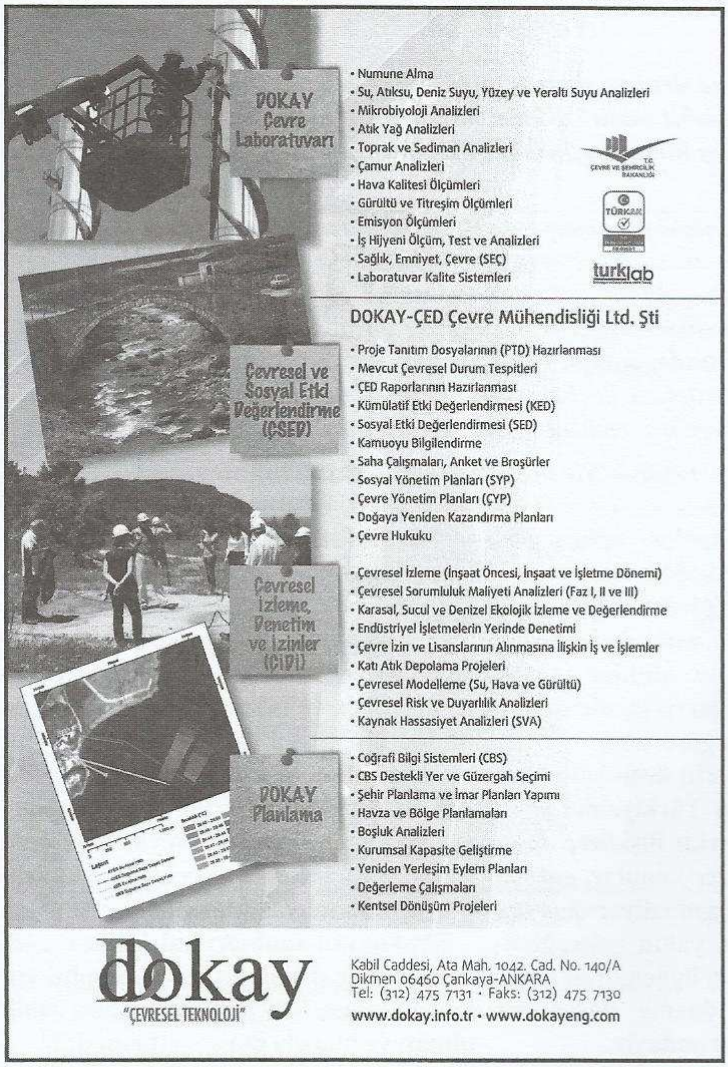

Nüfusun %84'üne Atıksu Toplama Hizmeti Verildi

Belediye nüfusunun %92'sine, köy nüfusunun ise %39'una kanalizasyon şebekesi ile hizmet verildi. Belediye nüfusunun %68'i, köy nüfusunun ise %11'i olmak üzere toplam nüfusun %59'unun atıksularının arıtıldığı tespit edildi.

Toplam 4,1 Milyon Ton Tehlikeli Atık Oluştu

İmalat sanayi işyerleri, termik santraller, organize sanayi bölgeleri, maden işletmeleri ve sağlık kuruluşları tarafından 4,1 milyon tonu tehlikeli olmak üzere 986 milyon ton atık yaratıldı. Toplam atığın 947 milyon tonunu, tehlikeli atığın ise 3,2 milyon tonunu madencilik sektöründen kaynaklanan dekapaj malzemesi ve pasa atıklarının oluşturduğu tespit edildi.

Belediye Nüfusunun %99'una Atık Toplama Hizmeti Verildi

Belediyelerin 2894'ünün atık toplama hizmeti verdiği, 56 belediyede ise atıkların toplanmadığı belirlendi. Belediyelerde toplanan 25,8 milyon ton atığın, %37,8'i belediye çöplüklerine dökülürken, %60,5'i düzenli depolama sahaları veya kompost tesislerine gönderildi ve %1,7'si diğer yöntemler ile bertaraf edildi.

Sağlık Kuruluşlarında 69.000 Ton Tıbbî Atık Toplandı

Üniversite hastaneleri ve klinikleri, genel maksatlı hastaneler ve klinikleri, doğum hastaneleri ve klinikleri ile askeri hastaneler ve kliniklerinde 2012 yılında 69.000 ton tıbbî atık toplandığı belirlendi. Toplam tıbbî atığın; %16,3'ü sterilize edilerek, %1,4'ü sterilize edilmeden belediye çöplüğünde, %46'sı sterilize edilerek, %28'i sterilize edilmeden düzenli depolama sahasında, %8,3'ü ise yakma tesisinde bertaraf edildi.

Toplam 672 Atık Bertaraf ve Geri Kazanım Tesisi Faaliyette Bulundu

Lisanslı veya geçici faaliyet belgeli ve lisansı olmasa da belediyeler tarafından ya da belediyeler adına işletilen 83'ü atık bertaraf tesisi ve 589'u geri kazanım tesisi olmak üzere, toplam 672 tesis, 2012 yılında faaliyet gösterdi. Düzenli depolama tesislerinde 24 milyon ton, yakma tesislerinde 50 bin ton atık bertaraf edilirken, geri kazanım tesislerinde 10 milyon ton atık geri kazanıldı.

Toplam Çevresel Harcamalar 17,6 Milyar TL Olarak Gerçekleşti

Toplam çevresel harcamalar 2012 yılında 17,6 milyar TL olarak gerçekleşti. Çevresel harcamaların %73,1'inin kamu sektörü, %26,9'unun iş sektörü tarafından gerçekleştirildiği belirlendi. Toplam çevresel harcamaların gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payı ise %1,24 olarak hesaplandı.

Çevresel Vergiler 59,3 Milyar TL Olarak Tahakkuk Etti

Toplam çevresel vergi tahakkuku 2012 yılında 59,3 milyar TL olarak tespit edildi. Çevresel vergilerin %67'sini enerji vergileri, %31'ini ulaştırma vergileri, %2'sini ise kaynak ve kirlilik vergileri oluşturdu.

Trafik Kazalarındaki Ürkütücü Artış

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün istatistiklerine göre, 2004 Yılı'nda Türkiye'de 537.352 trafik kazası olmuş. Aradan 9 yıl geçtikten sonra, 2013'teki kaza sayısı 1.207.354'e çıkmış. Bu süredeki artış oranının % 124 olduğu görülüyor. Kesin olmayan rakamlara göre, yılda 4000 civarında can kaybı var. Yaralılar, yaralandıktan sonra hayatını kaybedenler yanında maddi hasar ve kayıplar da ayrı. Öte yandan, yollardaki hız limitlerini de arttırıyoruz! Bu tablo, Türkiye'deki trafik sorununun ne kadar ürkütücü bir seviyeye geldiğini bir kere daha göstermiyor mu?

Ormanlar Yanıyor...
Tarihî Binalar Yanıyor...
İçimiz Yanıyor...

Geçen Haziran sonunda, Antalya'nın Kumluca İlçesi'ne bağlı Adrasan Mevkii'nde 125 hektar (1.250.000 m^2) alana yayılı Kızılçam Ormanı yandı. Bazı kaynaklar, yangının, kıyıya yakın piknik alanında yakılmış ateşten çıktığını ifade ederken, kısa bir süre sonra bazı yetkililer da sabotaj ihtimalini ileri sürdü. Sebep her ne olursa olsun, özellikle yaz mevsimlerinde, ne yazık ki, hâlâ önünü alamadığımız orman yangınlarından biri daha bunca ağacı, yeşilliği yok etti.

Türkiye'de, ne yazık ki, son yıllardaki yaz mevsimlerinde, çok sayıda orman yangını oldu. İlgili kuruluşların ve kişilerin hayli tecrübe kazanmış olması gerekir. Orman teşkilâtında bu kadar gözcü, bekçi, koruma görevlisi, gözetleme kulesi, hattâ uçaklar bile var. Böyle bir yangın başladığında, hiç kimse, hiç bir şey göremiyor mu? Ânında, mümkün olan en kısa zamanda müdahale edilemiyor mu? Piknikçilerin ateşinden kaynaklanmışsa bu yangın, bir yerde ateş yakıldığında gören olmuyor mu? Daha sonra, sabotaj ihtimalinden de söz edildi ama, böyle bir halde de aynı sorular akla gelmez mi?

Antalya'daki orman yangınının olduğu günlerde, Üsküdar'da yaklaşık 80 dönüm (80.000 m^2) ağaçlık alan (veya koru) içinde bulunan tarihî bina yandı, kül oldu. Hem de, yanan binanın "yıkılmadan korunması gereken tarihî eser" olduğu tescil edilmiş olmasına rağmen. Korumamız böyle mi oluyor? Yıkılmaması gereken bu binanın bulunduğu yer ve etrafındaki koru ile birlikte kapladığı alanın büyüklüğü, hesaplanması kolay olmayan bir maddî değer ifade ediyor. Böylesine bir yerdeki yangın, akıllara başka soru getirmiyor mu? Kaldı ki, yangından bir hafta kadar sonra basında yer alan İtfaiye Raporu'na göre, "yapılan araştırmada yangına sebep olabilecek her hangi bir unsura rastlanmamış". O halde?

Son yıllarda İstanbul'da yanan Haydarpaşa Garı, Hünkâr Kasrı, Cağaloğlu'ndaki eski Millî Eğitim Müdürlüğü, yıllar önce Galatasaray Lisesi'nin bir kısmı olan Galatasaray Üniversitesi, Karaköy'deki Kara Mustafa Paşa Camisi ve diğerleri, dikkatsizliğin mi, bilgisizliğin mi, yoksa menfaat ve para hırsının mı sonucu elden gitti, kayboldu?

Bir ülkenin, toplumun tarihi demek olan bunca eseri, bütün bu değerleri bu kadar kolay kaybediyorsak, ortaya çıkmayan, çıkamayan gerçek sebep veya sebepler nedir acaba? Bilgisizlik mi? İhmal mi? Dikkatsizlik mi? Hangisi? Yoksa burada sıralanmayan başka başka sebepler de var mı? Ayrıca, özellikle İstanbul'daki tarihî binaların çoğunun ahşap olduğu, her zaman yangın tehlikesinin olabileceği şeklinde, önceden yapılmış uyarılar da söz konusu. Bunlar hiç mi dikkate alınmamış?

Düşünmek gerekmez mi?

TÇV'nin Yeni Yayını

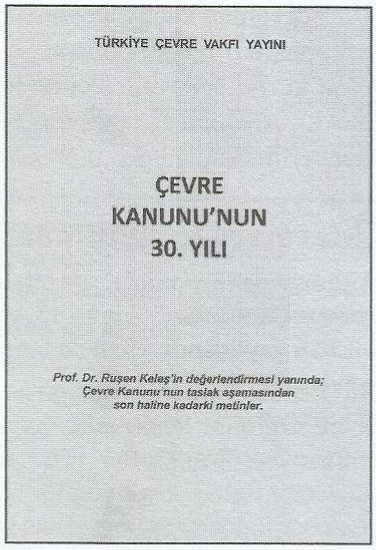

TÇV, hizmetleri arasında Çevre Hukuku'na ve ilgili gelişmelere ayrı bir önem vermiştir. Anayasa'ya çevre konusunda bir hükmün konmasını teklif eden ve sonuç alan TÇV, aynı zamanda, Çevre Kanunu'nun taslağını hazırlayan ve kamuoyunun dikkatine sunan gönüllü kuruluştur. Anayasa'daki 56. Madde yanında, yine Anayasa'da yer alan ve çevre ile ilgisi kurulabilecek maddelerle birlikte; Çevre Kanunu'ndan başka çok sayıdaki kanunda ve diğer hukuk kaynaklarında bulunan hükümler, Türkiye'deki Çevre Mevzuatı'nın gelişmesini sağlamıştır. Ancak, temel kanun olarak Çevre Kanunu ayrı bir önem taşımaktadır.

TÇV, Çevre Kanunu'nun yürürlüğe girişinin 30. Yıldönümü'nde, Prof. Dr. Ruşen Keleş'in 30 yıllık uygulamayı değerlendiren incelemesiyle birlikte, Kanun'un taslağını, teklifi, 1983'te yürürlüğe giren metni ve Kanun'un bugünkü son halini bu kitapla hukukçuların ve bütün ilgililerin dikkatine sunmuştur. Bu metinler, geçmişten bugüne kadarki gelişmeleri incelemek isteyenlere yararlı bir kaynak olacaktır.

TÇV'den sağlanabilecek 107 sayfalık kitabın fiyatı, 5 TL'dır.

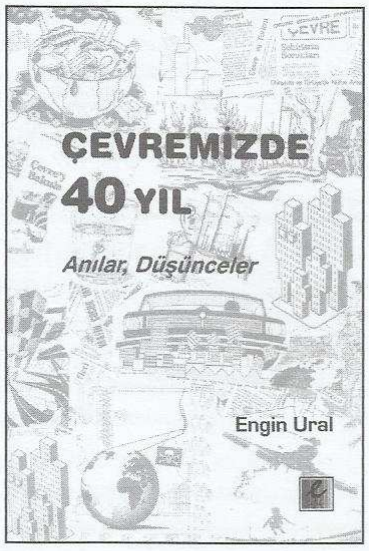

Çevremiz! Hem de en geniş anlamıyla ... Hava, su, toprak ve insanı çevreleyen her şey. 40 yıllık geçmişe bir bakış!

Bir bakıma, Türkiye'de çevrenin kısa tarihi.

Vakıfların, derneklerin ve benzeri diğer kuruluşların; projelerin, uluslararası ilişkilerin pek bilinmeyen dünyası.

Üniversiteler, bürokrasi, hukukçular ve muhafazakârlık üzeri değerlendirmeler,

40 yıldır bu konuların içinde olan TÇV Genel Sekreteri Av. Engin Ural'ın yaşamı, anıları, düşünceleri.

EFİL YAYINEVİ'nden, belli başlı kitapçılardan, D&R mağazalarından, internet sitelerinden veya Türkiye Çevre Vakfı'ndan sağlanabilir. 256 sayfa olan kitabın TÇV'deki satış fiyatı 12 TL'dır.

EFİL YAYINEVİ
Vedat Dalokay Cd. Ulubey Sk. 6/2 Gaziosmanpaşa - Ankara
Tel: 0 312 442 52 10, GSM: 0 541 232 00 96, Faks: 0 312 442 52 12

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI'NIN MEVCUT YAYINLARI

DOĞADA İLÂÇ ARAYIŞI
Dr. Mark J. Plotkin
Doğadaki şifa verici sırlar ve ilâç endüstrisindeki gelişmeler üzerine ilgi çekici bir araştırma.
2004, XVI+208 sayfa, 5,00 TL

TÜRKİYE AÇISINDAN JOHANNESBURG ZİRVESİ'NİN GETİRDİKLERİ
18 Aralık 2003'te düzenlenen toplantıdaki tartışmalar.
2004, 72 sayfa, 3,00 TL

BİYOGÜVENLİK PROTOKOLÜ VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK SÖZLEŞMESİ'NDE TEŞVİKLER
17-18 Şubat 2005'te düzenlenen toplantıda sunulan tebliğler ve tartışmalar.
2005, 112 sayfa, 3,00 TL

TÜRKİYE'NİN YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI
Kollektif çalışma.
2006, 368 sayfa, 8,00 TL

ÇEK DEFTERİ
Charles E. Merrill, Jr.
Amerika'da bir vakfın hikâyesi.
2007, 208 sayfa, 5,00 TL

ÇEVRE EĞİTİMİ
18-19 Ekim 2007'de düzenlenen toplantıda sunulan tebliğ ve tartışmalar.
2007, 160 sayfa, 5,00 TL

ÇEVRENİN KİTABI
30 yıldaki kitaplarımızdan seçmeler.
2008, 344 sayfa, 8,00 TL

SANAYİDE KARBON EMİSYONLARI
20 Mart 2008'de yapılan toplantıdaki sunuş ve tartışmalar.
2008, 112 sayfa, 5,00 TL

KYOTO PROTOKOLÜ VE KARBON EMİSYONLARI
Kocaeli ve İzmir'deki toplantılarda sunulan tebliğ ve tartışmalar.
2009, 128 sayfa, 5,00 TL

ÇEVRE KANUNU'NUN 30. YILI
2013, 107 sayfa, 5,00 TL

Kitap Siparişi ve Ödeme Şekli

Kitap isteyenlerin, kitap bedelini "TÇV Döner Sermaye İşletmesi"nin **IBAN: TR 250001500158007267943809** hesabına yatırıp, dekont örneğini e-posta ya da 0 312 418 51 18 no.lu faks yoluyla bize ulaştırmaları halinde, kitaplar, aynı gün içinde belirtilen adrese kargo ile gönderilecektir. Kargo ücreti alıcılara aittir.

Not: Dekont örneği ile birlikte, adres ve telefon numaralarının, ayrıca; istenen kitapların belirtilmesi de rica edilmektedir.

Türk Çevre Mevzuatı'nı meydana getiren Anayasa hükümleri, uluslararası sözleşmeler, kanun, tüzük, yönetmelik ve benzeri hukuk kaynakları, tam metin veya gerekli olan bölümler halinde, güncellenmiş olarak TÇV'nin web sayfasında görülebilir.

Vakfın değişik yayınlarından seçilmiş bazı parçalar da web sayfamızda.
www.cevre.org.tr

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI MÜTEVELLİ HEYETİ
Prof. Dr. Koray Haktanır (Başkan), Engin Ural (Genel Sekreter), Prof. Dr. Coşkun Yurteri, Oğuz Yalım, Murat Meşhur.

Zeytin ve Zeytinlikler

Zeytin, Milâttan binlerce yıl öncesinden beri var olan, bilinen bir meyve. Her ne kadar kahvaltılarda tuzlu olarak yense de, tarım literatüründe "meyve" olarak kabul ediliyor. Yine binlerce yıl öncesinden beri önemli ve lezzetli bir gıda maddesi. Dinimizin kutsal kitabında adı geçer. Daha da ötesi, çok çok eski zamanlardan bu yana, zeytin dalı, barışın bir simgesi. Bugün en sağlıklı yağ olarak benimsenen zeytinyağı, yemeklere tat vermekle kalmamış, zamanında geceleri aydınlatmada da kullanılmış. Modern çağdaki ilâçların olmadığı devirlerde ağrı, sızı gidermede, yaraları iyileştirmede faydalı olmuş. Bugün bile zeytinyağını bu amaçla kullananlar olduğunu biliyoruz. Bütün bu yönleriyle, neredeyse kutsal bir meyve.

Ne yazık ki, zeytinin vatanı olan bu topraklarda, Marmara, Ege ve Akdeniz kıyıları dışındaki bölgelerimizde zeytinyağı, hâlâ her mutfağa girebilmiş değil. Yine de Türkiye, önemli bir zeytin ve zeytinyağı üreticisi. Ancak, tüketimde çok gerilerdeyiz. Hatırlatmakta fayda var: Ekonomi yönünden de üzerinde durulması gereken zeytin, 1939'da, 3573 sayılı Kanun'a konu olmuş. O kadar önemsenmiş.

1950'li yılların ilk yarısında, tereyağı ve bir ölçüde zeytinyağı lezzetine dayalı mutfağımıza, çok etkili bazı propagandaların da yardımıyla, margarin denen yağlar girdi. O kadar girdi ki, aradan 50-60 yıl geçtikten sonra bugünkü genç kuşaklar, zeytinyağını neredeyse unuttu. Lokantalarda zeytinyağlı yemekler bulunmaz oldu.

Bu kadar önemli olan, daha doğrusu olması gereken zeytin, 25 dekardan küçük zeytinlikleri her türlü yatırıma açabilecek hukukî bir düzenleme hazırlığının tehdidi altında. Neyse ki, bu sefer bir ölçüde tepki gösterenler var. Ümit edilir ki, zeytinciliği tahrip edebilecek hiç bir düzenlemeye fırsat verilmesin.

Marmara Ereğlisi'nden Yükselen Feryat!

Ağustos ayı sonunda, gazetelerde "Marmara Ereğlisi Liman Çalışanları" adına, 15 kişinin de ismi belirtilerek bir ilân yayınlandı. Hem de tam sayfa!

Bu ilânda; Marmara Ereğlisi Belediyesi'nin insan ve çevre sağlığını tehdit eden uygulamaları ayrıntılı olarak sıralanıyor, fotoğraflar yer alıyor, İl Çevre Müdürlüğü'nün Belediye'ye verdiği idarî para cezaları hatırlatılıyor ve bunlara rağmen Belediye'nin bu hatalı uygulamaları hâlâ devam ettirdiği açıklanıyor.

Gazetelerde tam sayfa ilân yoluyla böyle bir açıklama, böyle bir tepki Türkiye'de ilk defa görülüyor. Bu medenî ve cesur çıkışı yapanları desteklemek, adı geçen belediyenin uygulamalarına dikkat etmek ve izlemek, resmî kuruluşlar yanında bütün çevre gönüllü kuruluşlarının da görevi olmalı.

TÜRKİYE ÇEVRE VAKFI HABER BÜLTENİ
Yerel süreli yayın. Üç ayda bir yayınlanır.
İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Mustafa Engin Ural
Tunalı Hilmi Cd. 50/20, 06660 Ankara, Tel: 425 55 08, Faks: 418 51 18
e-posta: cevre@cevre.org.tr
Basıldığı Yer:
Önder Matbaacılık Ltd. Şti., İzmir Cd. 34/2-3, Kızılay - Ankara, Tel: 418 94 10